

на існування. Разом з тим, на нашу думку, визначення запропоноване Т.О. Кізімою найбільш повно розкриває суть поняття «фінансова поведінка», оскільки відображає аспекти її практичної реалізації.

Література

1. Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. Київ: Наукова думка, 1970–1980. URL: http://ukrlit.org/slovnnyk/slovnnyk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh
2. Філософський енциклопедичний словник / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди ; редкол.: В. І. Шинкарук (голова). Київ:Абрис, 2002. 742 с.
3. Петрушина Т. О. Социально-экономическое поведение населения Украины в условиях институциональных перемен. Київ:Інститут соціології НАН України, 2008. 544 с.
4. Заславская Т. Социетальная трансформация российского общества: деятельностно-структурная концепция. Москва: Дело, 2002. 568 с.
5. Коваль С.Л. Особливості фінансової поведінки вітчизняних домогосподарств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 7/2. С. 28–34.
6. Петрушина Т. О. Социально-экономическое поведение населения Украины в условиях институциональных перемен Киев: Институт социологии НАН Украины, 2008. 544 с.
7. Єфременко Т. Фінансова поведінка населення України. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2002. № 2. С. 165–175.
8. Верховин В.И. Экономическая социология: под ред. В.И. Демина. Москва: Изд-во «ИМТ», 1998. 446 с.
9. Кізіма Т. Фінансова поведінка домогосподарств: сутність, класифікація, чинники впливу. *Світ фінансів*. 2011. № 4. С. 19–26.

Нікітчук Тетяна Василівна

студентка 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Б.С. Малиняк

ПЕНСІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Багаторічні дискусії щодо впровадження пенсійної реформи, моделі, які є необхідними для побудови нової системи пенсійного страхування, наукові дискусії щодо сутності та порядку проведення, обговорення зарубіжного досвіду та намагання пристосувати його до українських реалій до теперішнього часу не знайшли однозначного рішення. Усвідомлення неможливості затягування такої реформи, з одного боку, та її запізніле введення у дію, з іншого, породжують справедливі запитання

щодо адекватності її основних етапів та моделі сучасним реаліям. Економічна сутність пенсійної реформи виявляється у формуванні такої пенсійної системи, яка би гармонізувала пенсійні зобов'язання та пенсійні права щодо накопичених сум за увесь період працездатної діяльності.

Пенсійна система має гарантувати конкретні кількісні параметри та створювати необхідні умови щодо їх формування як робітником, так і його роботодавцем. Разом з тим, вплив багатьох факторів не сприяють нормальному функціонуванню пенсійної системи взагалі та гальмують пенсійну реформу. Сьогодні можна з впевненістю констатувати, що існуючий підхід до побудови адекватної пенсійної системи вже не є актуальним. Необхідним є перегляд певних положень з урахуванням сучасних реалій: різкого падіння виробництва, значних темпів інфляції, тенденцій на ринках інвестиційних ресурсів, міграційних процесів [1, с. 188].

Системі державного пенсійного забезпечення належить основна роль у забезпеченні матеріального добробуту населення України. Незважаючи на те, що під час реформування пенсійної системи запроваджене недержавне пенсійне забезпечення, воно не має відчутного впливу на соціальне становище в країні. Сьогодні виплати з фондів державного пенсійного страхування слугують основним джерелом доходу для третини населення країни. Тож від ефективності виконання державним пенсійним страхуванням властивих йому функцій безпосередньо залежить соціально-економічний розвиток нашої країни.

Важливим напрямком удосконалення державного пенсійного страхування є розвиток другого рівня пенсійної системи – загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Справа в тому, що добровільна участь у накопичувальній пенсійній системі навіть за наявності стимулів не дає змоги реалізувати реформу. Широко дискусійними параметрами пенсійної реформи є добровільність або обов'язковість участі, а також вікові групи добровільних та обов'язкових учасників. Незважаючи на те що в більшості країн участь у накопичувальній системі мала обов'язковий характер для віку молодше 30–35 років або для тих, хто тільки починає трудову діяльність, у деяких країнах (Литві, Чехії) участь була добровільною для всіх вікових категорій. Запуск накопичувального рівня з добровільною участю в Чехії не дав змоги досягти значного залучення. Незважаючи на

співфінансування внесків до накопичувальної системи в розмірі 3% державою і 2% самим працівником у Чехії, добровільний характер участі за перші роки з моменту запуску привернув тільки 83 тис. нових учасників порівняно з 4,9 млн. учасників третього рівня. Низький рівень участі призвів до згорання програми [1, с. 160].

Таким чином, пріоритетним завданням розвитку державного пенсійного страхування, на нашу думку, має стати запровадження другого рівня пенсійної системи. Це дасть змогу налагодити комплексне забезпечення фінансовими ресурсами застрахованими особами, що посилить мотивацію осіб працездатного віку до участі в державному пенсійному страхуванні. Крім цього, реалізація цього вектору пенсійної реформи дасть змогу сформувати значний інвестиційний ресурс, який можна використати для стимулювання економічного розвитку.

Література

1. Баранова В. Пенсійна реформа в Україні: проблеми реалізації. Вісник соціально-економічних досліджень. 2018. № 2. С. 186-195.
2. Загреба І. І. Реформування пенсійної системи та його вплив на інвестиційну привабливість України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Випуск 4. Частина 1. С. 159-162.
3. Кириленко О. П., Білоус І. І., Малиняк Б. С. та ін. Фінансові важелі подолання бідності в Україні. За ред. О. П. Кириленко. Тернопіль: Економічна думка, 2010. 432 с.

Онищук Лілія Євгенівна

студентка 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Б.С. Малиняк

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАНУВАННЯ БЮДЖЕТНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Бюджетні інвестиції дають змогу забезпечити надання ключових суспільних послуг, розширення економічного потенціалу громадян і суб'єктів підприємництва та слугують важливим каталізатором економічного зростання. Після трьох десятиліть скорочення частки бюджетних інвестицій у ВВП, в країнах, що розвиваються, вони все ж залишаються на історичних мінімальних значеннях в розвинених економіках. Економічний та соціальний вплив бюджетних інвестицій